

**SILLAMÄE MUUSEUMI
ARENGUKAVA
2019-2022**

**SILLAMÄE
2019**

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. LÜHIÜLEVAADE SILLAMÄE MUUSEUMIST JA TEMA TEGEVUSEST	3
1.1. Muuseumi ajalugu	3
1.2. Töötajad	3
1.3. Ruumid ja territoorium	3
1.4. Kogud	4
1.5. Ekspositsioonid	4
1.7. Muuseumipedagoogika	5
1.8. Teenuste pakkumine	5
2. SWOT-ANALÜÜS	5
3. ARENGUVISIOON AASTAKS 2022	6
5. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA ÜLESANDED	6
6. ARENGUKAVA SEIRE JA ELLUVIIMINE	7
7. TEGEVUSKAVA 2019 – 2022	8

SISSEJUHATUS

Sillamäe Muuseum juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi kehtivatest õigusaktidest ja Sillamäe Linnavalikogu vastu võetud põhimäärusest ning teistest õigusaktidest. Käesolev arengukava on kooskõlas Sillamäe linna 2013-2020 arengukavaga ning "Sillamäe Süda" tootearenduskavaga. Arengukavas analüüsitakse muuseumi tegevust, tuuakse välja arenguvõimalused, püstitatakse muuseumi arenguvision ning planeeritakse selle saavutamiseks vajalikud eesmärgid ja tegevused. Arengukavas on toodud tegevuskava aastateks 2015-2018, mis on suunatud püstitatud eesmärkide saavutamisel.

Arengukava ülesanne on anda ülevaade Sillamäe Muuseumi hetkeolukorrast, määrata kindlaks edasise tegevuse olulised arengujooned ning tegevusvajadused, samuti panna paika muuseumi kui vaba aja veetmise koha ja turismiobjekti arendamiseks vajalikud prioriteedid.

1. LÜHIÜLEVAADE SILLAMÄE MUUSEUMIST JA TEMA TEGEVUSEST

Sillamäe Muuseum asub aadressil Kajaka 17a, 40231 Sillamäe linn, Ida-Viru maakond. Muuseumil on oma veebileht www.sillamae-muuseum.ee ja e-post muuseumsm@hot.ee. Muuseum on asutus museaalide kogumiseks, uurimiseks ning säilitamiseks, tegelemiseks kujutava- ja tarbekunstiga samuti kunstiteoste kogumiseks, säilitamiseks ning nende üldsusele vahendamiseks.

Muuseumi eesmärk on areneda Sillamäe elujõuliseks kultuuri- ja turismikeskuseks. Eesti kultuurikontekstis vahendab muuseum olulist osa 19. sajandi Põhja-Eesti rannakülade ajaloost, nõukogude perioodi väljapanekutest ning on teadvustanud end laiemale külastajaskonnale – linnaelanikele, turistidele jt huvilistele.

1.1 Muuseumi ajalugu

Sillamäe Ajaloomuuseum koos näitusesaaliga rajati 1995. a Põlevkivikeemia tehase kollektsiooni baasil. Aastatel 1995-2003 kuulusid muuseum ja näitusesaal Sillamäe Kultuurikeskuse koosseisu.

1995. a oli muuseumis kaks väljapanekute saali, 1996-2000. a oli juba 9 saali. Alates 2004. aastast on muuseum Sillamäe Linnavalitsuse hallatav asutus.

2014. a avati muuseumi filiaal „Nõukogudeaegne Sillamäe“, mis tegutseb Sillamäe Kultuurikeskuses.

1.2 Töötajad

Töötajate koosseisu kinnitab Sillamäe Linnavalitsus. Muuseumi tööd juhib direktor, kelle põhiülesandeks on tulemusliku ja häireteta töö tagamine, samuti muuseumi majandus- ja finantstegevuse juhtimine.

Muuseumis on 6 koosseisulist töötajat:

Direktor	1	Klienditeenindaja	0,5
Suhtekorraldusejuht-giid	1	Koguhoidja	0,5
Varahoidja-giid	1	Koristaja	0,5
Pedagoog-projektijuht	1	Kojamees	0,5

1.3 Ruumid ja territoorium

Muuseumil on 2-korruseline peamaja, kuur (20 m²) ja filiaal, mille ruumid asuvad Sillamäe Kultuurikeskuses (üldpind 83,1 m²).

Peamaja 1. korrusel asuvad:

- ekspositsioonisaalid (6) - 161,1 m²
- museaalide hoidla(5) - 33,5 m²
- kabinet - 14,8 m²
- kaminasaal - 31 m²tualett - 5,8 m²
- fuajee -16,1 m²

Peamaja 2. korrusel asuvad:

- ekspositsioonisaalid (6) 196,3 m²
- museaalide hoidlad (3) 22,5 m²
- kabinetid (3) 26,2 m²tualett 6,0 m²
- fuajee 22,3 m².

Muuseumi filiaal:

- tambur 2,4 m²,
- ekspositsioonisaal nr 1 - 14,7 m²,
- ekspositsioonisaal nr 2 - 17,4 m²,
- ekspositsioonisaal nr 3 - 38,5 m²,
- kabinet - ekspositsioonisaal nr 4 - 6,9 m²,
- tehniline koridor - 5,3 m².

Muuseumi peamaja ümbritseb territoorium pindalaga 7 527 m², kus on autoparkla ja jalgteed.

1.4 Kogud

Muuseumi kogu on siin asuvate museaalide kogum, mis on paikkonna kultuuripärandi säilitamise seisukohalt väärtuslikud. Kultuuripärandi säilitamine on vastutusrikas ülesanne ja nõuab Eestis kehtestatud kogumispõhimõtete ja säilitustingimuste järgimist.

Kogu alakogudeks jaotamise otsustab ja korraldab muuseum, komplekteerib oma kogu iseseisvalt, täiendades seda eesmärgipäraselt terviklikkuse põhimõttest lähtudes. Muuseumi kogude arvelevõtmist käsikartoteegis alustati aastal 2006. Praegu jätkub kogude arvelevõtmine. Kõik fondid on kasutatavad, museaalid on kergesti leitavad, andmed museaalide kohta kajastuvad tulmeraamatutes ja teemakartoteegis.

Muuseumi kogud sisaldavad väärtuslikku kunstikogu, mõisamööblit, dokumente, raamatuid jm. Kogumispoliitika jätkub vastavalt finantsvõimalustele. Kogudes olevaid museaale on vaja lähiajal restaureerida ja kindlustada nendele vastavad säilitamistingimused.

Sillamäe Muuseumi kogud

	2018 (tk)		2018 (tk)
Foto-ja viideokogu	3 700	Kunstikogu	1198
Esemetekogu	5 668	Filmid	102
Tekstiilikogu	755	Märkmised	1293
Dokumendikogu	2 440	Tehase materialid	163
Raamatukogu	847	Sõja esemed	164
Mineraalikogu (erakogu)	1 404	KOKKU:	17 734

1.5. Ekspositsioonid

1. Püsiekspositsioonid:

1. „Vaivara valla talumehe elu“ (eluolu esemed).
2. „Sillamäe linna ja põlevkiviutmise tehase ajalugu „(fotod, dokumendid, tooted).
3. „50-ndate aastate tuba“ (mööbel, riided, rahatähed, raamatud jm).
4. „Vanaema pööning“ (kirstud, kohvrid, vokid, nõud, tööriistad, fotod, dokumendid, käsitöötooted, raamatud).
5. „Mineraalide kogu“.
6. „Muusikalaegas“ (muusikariistad, raadiod, magnetofonid).
7. „Nõukogudeaegne Sillamäe“ *filiaal Kultuurikeskuses* (eluolu esemed, fotod, dokumendid, raamatud).

2. Ajutused näitused:

- 1 - traditsioonilised näitused,
- 2 - muuseumikogude näitused,
- 3 – külaliste näitused, fotod, dokumendid, käsitöötooted, raamatud.

1.7 Muuseumipedagoogika

Muuseumipedagoogiline tegevus on õppimine, valdavalt muuseumikeskkonnas, mis oluliselt toetab ja täiendab koolide õppetööd ning mida suunavad mitmed Eesti hariduselu reglementeerivad dokumendid.

Muuseum korraldab muuseumitubas järgmised õpeteemad:

1. Perekodulugu: lapsed koos vanematega.
2. Eesti rahvakalendri tähtpäevad väikestele ja suurtele.
3. Eesti rahvarõivad ja nukud.
3. Muinasjutud muuseumi esemetega ja museaalidega.
4. Käsitöö muuseumis.
5. Õpime joonistama.

1.8 Teenuste pakkumine.

Muuseumi tasuliste teenuste hinnad kinnitab Sillamäe Linnavalitsus.

Sillamäe Muuseumi teenused:

- eskursioonid muuseumi hoones,
- ekskursioonid linnas,
- muuseumitunnid,
- meistri-klassid,
- muuseumi suveniride, raamatute müümine.

2. SWOT-ANALÜÜS

Tugevused	Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> • Muuseum asub nõukogude perioodi ajaloolises hoones, kus asub ajastule omane ajalooline kogu, • looduskaunis ümbrus,	<ul style="list-style-type: none"> • Hoone vajab renoveerimist • muuseumi territoorium ei ole planeeritud ja heakorrastatud (2013. a valmis eskiisprojekt)

<ul style="list-style-type: none"> • muuseum asub logistiliselt Ida-Virumaa turismimarsruutide läheduses, • lähedus Euroopa Liidu piirile, • väärtuslik etnograafiline muuseumikogu • kogenud töötajad. 	<ul style="list-style-type: none"> • restaureerimata museaalid ja vananenud väljapanek muuseumi hoones • museaalide konserveerimise ja restaureerimise võimalused on piiratud • vähe ruumi museaalide säilitamiseks • ei ole piisav hulk personalipersonali koosseisus vähe muuseumieriala spetsialise
Võimalused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> • Turistide arvu suurenemisega suureneb teenuste pakkumise võimalus, • avalikkuse huvi suurendamine, • Eesti ja Euroopa Liidu kaasaegne kultuuripoliitika, • erinevate organisatsioonide ja erasektori kaasamine projektide teostamisse, • aktiivne koostöö kolleegidega Eestist ja teistest välisriikidest; • omatulu eelarve suurendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Muuseumitöö alahindamine ja mittemõistmine üldsuse poolt, • muuseumi alafinantseerimine, • alafinantseerimisega ei toimu muuseumis arengut.

Järeldused:

SWOT-analüüsi põhjal on muuseumil vaja tegevuse parandamiseks teha järgmist:

- tugevam muuseumi positsioneerimine ning väljaarendamine;
- muuseumihoone renoveerimine ja ümbruse heakorrastamine;
- museaalide säilitamistingimuste vastavusse viimine kehtivate nõuetega;
- ekspositsioonide ajakohastamine ja laiendamine;
- koostöövõrgustiku loomine, koostöö laiendamine huvigruppidega;
- Euroopa Liidu, riiklike ja teiste rahastamisallikate kasutamine.

3. ARENGUVISIOON AASTAKS 2022

Muuseum on atraktiivne ja innovaatiline muuseumikompleks, kus pakutakse linnaelanikele ja turistidele elava ajaloo keskkonda koos mitmesuguste aktiivse puhkeaja veetmise võimalustega, mis omakorda aitab kaasa muuseumi korduvkülastuste arvu kasvule.

Välja on arendatud muuseumiturism, mis pakub harivat, aktiivset puhkust ja kujundab linna mainet. Muuseum teeb aktiivset koostööd teiste muuseumidega, Sillamäe asutuste ja ettevõtetelega.

Muuseumis korraldatud näitused on täienduseks püsiekspositsioonile, mis tutvustavad arhiivi väljapanekuid, loovad linnaelanikele võimaluse tutvuda linna ja Eesti kultuuripärandiga, kaasaegse kunstiga, lisaks on kohalikel loomeinimistel võimalus tutvustada oma loomingut.

4. SRATEEGILISED EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Arengukava eesmärk on fikseerida muuseumi pikaajalised arengusuunad neljas valdkonnas:

1. Kultuuripärandi vahendamine ja populariseerimine.
2. Turismiteenuse arendamine ja teeninduskvaliteedi tõstmine.
3. Paikkonna ajaloo kogumine ja säilitamine ning atraktiivne eksponeerimine.
4. Muuseumipedagoogika arendamine

5.1 Valdkond 1: Kultuuripärandi vahendamine ja populariseerimine

Eesmärk 1: Tagada muuseumis ajaloo ja kultuuripärandi kogumine ja säilitamine.

Ülesande:

- 1.1. Avaliku juurdepääsu tagamine muuseumis säilitatavale ja eksponeeritud kultuuripärandile, ja koostöövõrgustiku tagamine teiste asutustega (*raamatukogud, arhiivid, infokeskused*).

Eesmärk 2: Tõsta muuseumikogude kvaliteeti

Ülesanded:

- 2.1. Muuseumikogude süstematiseerimine ja teaduslik kirjeldamine.
- 2.2. Kogumisaktsioonide korraldamine koostöös linnaelanikega.

Eesmärk 3: Muuseumi tegevuse informatsiooni kättesaadavus.

Ülesande:

- 3.1. Virtuaalnäituste, uudiste ja ürituste plaanid korraldamine muuseumi koduleheküljel.

5.2 Valdkond 2: Turismi arendamine ja teeninduskvaliteedi tõstmine

Eesmärk 1: Muuseum osaleb aktiivselt kultuuriturismis.

Ülesande:

- 1.1. Koostöös Sillamäe Kultuurikeskusega, turismifirmadega teenustepakettide ja müügistrateegia, kultuuriturismi marsruutide väljatöötamine.

Eemärk 2: Välja töötama muuseumis turvaline ja atraktiivne keskkond, vastavalt külastajate ootustele.

Ülesande:

- 2.1: Olemasoleva muuseumihoone, territoorium vastavalt projekti (projekteerimistöö on teostatud 2013a.) realiseerima.

5.3 Valdkond 3: Paikkonna ajaloo atraktiivne eksponeerimine.

Eesmärk 1: Kaasaegse ekspositsioonitehnoloogia kasutussevõtmine.

Ülesande:

- 1.1. Audiogiidi muuseumi saalides teostama.

5.4 Valdkond 4: Muuseumipedagoogika arendamine

Eesmärk 1: Jätkama arendada muuseumi haridustegevust

Ülesanded:

- 1.1.. Olemasolevate haridusprogrammide tutvustamine ning osalejate kaasamine.
- 1.2. Erinevatele vanusegruppidele muuseumitundide, kursuste, seminaride, loengute ja töötubade iga aasta korraldamine.
- 1.3.. Teha koostööd erinevate haridusasutustega.

6. ARENGUKAVA SEIRE JA ELLUVIIMINE

Muuseumi arengukava elluviimist korraldab muuseum koostöös Sillamäe Linnavalitsusega. Arengukava koos tegevuskavaga on muuseumi personali töövahend töö kvaliteedi parendamiseks ja alusdokument muuseumile vajalike rahaliste vahendite planeerimiseks. Arengukava rakendamise seire ja ajakohastamine toimub igal aastal enne Sillamäe linna eelarve koostamist. Arengukava ajakohastamise käigus analüüsitakse eelneva aasta tegevusnäitajaid, üleskerkinud probleeme ja hinnatakse arengukava elluviimise edukust ning vajadusel täpsustatakse arengu eesmärgi ja ülesandeid ning korrigeeritakse tegevuskava. Arengukava viiakse ellu vastavalt linna eelarves ettenähtud vahenditele.

7. TEGEVUSKAVA 2019 - 2022

Eesmärgid ja tegevused	Aastad				Vastutaja
	2019	2020	2021	2022	
Valdkond 1. Kultuuripärandi vahendamine ja populariseerimine					
Eesmärk 1. Tagada muuseumis ajaloo ja kultuuripärandi kogumine ja säilitamine					
1.1. Avaliku juurdepääsu tagamine muuseumis säilitatavale ja eksponeeritud kultuuripärandile, ja koostöövõrgustiku tagamine teiste asutustega (raamatukogud, arhiivid, infokeskused).					direktor
Eesmärk 2. Tõsta muuseumikogude kvaliteeti					
2.1. Muuseumikogude süstematiseerimine ja teaduslik kirjeldamine.					direktor
2.2. Kogumisaktsioonide korraldamine koostöös linnaelanikega.					
Eesmärk 3. Muuseumi tegevuse informatsiooni kättesaadavus.					
3.1. Virtuaalnäituste, uudiste ja ürituste plaanid korraldamine muuseumi koduleheküljel.					direktor
Valdkond 2. Turismi arendamine ja teeninduskvaliteedi tõstmine					
Eesmärk 1: Muuseum osaleb aktiivselt kultuuriturismis.					
1.1. Koostöös Sillamäe Kultuurikeskusega, turismifirmadega teenustepakettide ja müügistrateegia, kultuuriturismi marsruutide väljatöötamine.					direktor
Eesmärk 2: Välja töötama muuseumis turvaline ja atraktiivne keskkond, vastavalt külastajate ootustele.					
2.1: Olemasoleva muuseumihoone, territoorium vastavalt projekti (projekteerimistöö on teostatud 2013a.) realiseerima.					direktor
Valdkond 3: Paikkonna ajaloo atraktiivne eksponeerimine.					
Eesmärk 1: Kaasaegse ekspositsioonitehnoloogia kasutussevõtmine.					
1.1. Audiogiidi muuseumi saalides teostama.					direktor

Valdkond 4: Muuseumipedagoogika arendamine

Eesmärk 1: Jätkama arendada muuseumi haridustegevust

1.1.. Olemasolevate haridusprogrammide tutvustamine ning osalejate kaasamine					direktor
1.2. Erinevatele vanusegruppidele muuseumitundide, kursuste, seminaride, loengute ja töötubade iga aasta korraldamine.					direktor
1.3. Teha koostööd erinevate haridusasutustega.					direktor

Aala Gitt
Sillamäe Muuseumi direktor
25.01.2021

